

MÁME PLÁN

JAK NAKOPNOUT ÚSPORY A ZKROTIT DRAHÉ ENERGIE

- 1 Energetický kupón 5 000 Kč pro domácnost**
- 2 Záchranná brzda proti zdražování pohonných hmot**
- 3 Masivní investice do energetických úspor „na klíč“**
- 4 Pomůžeme průmyslu uspět s čistými technologiemi**
- 5 Peníze rodinám, ne oligarchům**

Vážení spoluobčané!

Každý z nás si přeje, abychom dýchali čistý vzduch a měli v naší zemi zdravé lesy, zahrádky a parky, kde trávíme s dětmi čas. Aby nám přívalové deště, mrazíky či sucha neničily úrodu, aby náš průmysl obstál v evropské konkurenci a ekonomika šlapala. A hlavně aby rodiny měly víc jistoty proti neustálému zdražování. My Piráti máme plán, jak v této turbulentní době nastavit kurz a posunout Česko dopředu.

Dneska už nikdo nezpochybňuje, že průmysl otepluje krajinu. Více CO₂ znamená, že se atmosféra chová jako skleník. Emise a oteplování mají vinu za více tropických nocí a extrémy počasí jako sucha, záplavy, přívalové deště, dokonce i tornáda, požáry a křovcové kalamity. To jsou nedozírné škody na našem způsobu života.

Proto se vyspělé země EU shodly, že je potřeba proti globálnímu oteplování bojovat. Stejně tak se kdysi společným úsilím podařilo zvládnout vypouštění freonů a zabránit zničení ozonové vrstvy, která chrání život na zemi. Nástroj který se evropské země rozhodly využít proti oteplování, jsou emisní povolenky. Za Česko je postupně vyjednaly Babišova i Fialova vláda, od roku 2013 je platí velké elektrárny a od roku 2027 se rozšiřují i na dopravu a bydlení. Faktem je, že emisní povolenky se jen tak nezmění. Španělsko nebo Francie, které nejvíce pociťují dopady globálního oteplování, to nedopustí. Přesto má smysl se snažit o rozumné úpravy a dodržení slibu ohledně ceny nových povolenek.

Strany plné starých struktur teď sehraji staré známé divadlo, že povolenky zruší či odloží. Budou se nám snažit to znovu nakukat. Stejně jako že ODS nezvýší daně, nebo že Babiš zatočí s korupcí a bude řídit stát jako schopný manažer. V realu ale nemají žádný plán. Jeden vyjednal Green Deal, druhý ho provedl a teď se k tomu nemají. Povolenky jsou nejlepší ze všech špatných systémů. A plán určitě není to, že budeme platit pokuty za to, co vyjednali Babiš a Fiala, nebo vystupovat z EU.

My Piráti MÁME PLÁN. Přicházíme s plánem, jak nakopnout úspory energií, aby v Česku na změnách v energetice rozumný člověk vydělal. Piráti jsou tady od toho, abychom zajistili, že ty vybrané miliardy zase neskončí u několika miliardářů jako se starými povolenkami, zatímco na rodiny dopadne další zdražení. Nepřipustíme další nesmyslné dotace. Navrhujeme pětibodový plán, který zamezí cenovým šokům a zabrání tomu, aby na povolenky doplatili běžní lidé.

Místo přešlapování na místě pojďme posunout Česko dopředu!

MUDr. Zdeněk Hřib, celostátní lídr Pirátů

Plán Pirátů v kostce

1. Energetický kupón 5000 Kč pro domácnost

Přímo vrátíme rodinám polovinu výnosu z povolenek přes energetický kupón, tedy bonus na dani nebo zvýšení důchodu či dávek. Při ceně povolenky 60 euro/t tak získá průměrná domácnost zpět 5000 Kč.

2. Záchranná brzda proti zdražování pohonných hmot

Pokud se v EU nepodaří dojednat efektivní strop na povolenky 1380 Kč/t, který EU slíbila, zavedeme vlastní brzdy proti zdražování, např. u pohonných hmot snížením spotřební daně až o 3,70 Kč/litr, abychom utlumili dopady na rodiny, případně dalších opatření.

3. Masivní investice do energetických úspor „na klíč“

Nakopneme masivní investice do zateplování, výměny kotlů a pořízení nabíječek pro elektroauta a poradenství ze strany ČEZ Distribuce a kontaktních míst pro bydlení, jak může člověk dosáhnout na garantovanou úsporu oproti současným nákladům.

4. Pomůžeme průmyslu uspět s čistými technologiemi

Česko má díky průmyslové historii nejlepší předpoklady uspět v čistých technologiích. Pomůžeme automobilkám a průmyslu, aby pro to měli co nejlepší podmínky.

5. Peníze rodinám, ne oligarchům

Zamezíme tomu, aby si největší balík peněz z povolenek rozebrali oligarchové, jako to udělali u starých povolenek pro průmysl.

1. Energetický kupón 5000 Kč pro domácnost

Přímo vrátíme rodinám polovinu výnosu z povolenek přes energetický kupón, tedy bonus na dani nebo zvýšení důchodu či dávek. Při ceně povolenky 60 euro/t tak získá průměrná domácnost zpět 5000 Kč.

Navrhujeme dát polovinu výnosu z povolenek, které dopadnou na domácnosti, zpátky lidem přes jednoduchý daňový bonus, který uvidíte přímo na výplatní pásce nebo v důchodu.

Domácnosti díky tomu získají průměrně pět tisíc korun ročně. Na rozdíl od dotací a grantů energetický kupón nezávisí na tom, jestli máte známého na ministerstvu. Navíc díky tomu lidé, kteří se budou chovat ekologicky, dokonce na zavedení systému povolenek vydělají.

Pro většinu domácností bude energetický bonus výrazně vyšší než přímé dopady vyšších cen.

2. Záchranná brzda proti zdražování pohonných hmot

Pokud se v EU nepodaří dojednat efektivní strop na povolenky 1380 Kč/t, který EU slíbila, zavedeme vlastní brzdy proti zdražování, např. u pohonných hmot snížením spotřební daně až o 3,70 Kč/litr, abychom utlumili dopady na rodiny, případně další opatření.

Cena připravovaných povolenek nemá robustní mechanismy, které by bránily rychlému skoku jejich cen. Proto zavedeme taková opatření, která automaticky zabrzdí negativní dopady na peněženky našich domácností i na ekonomiku. Co to znamená?

1. Podporujeme snahu vyjednat na úrovni EU efektivní sociální cenový strop, nebo alespoň cenové pásmo. A sjednocení trhu povolenek v ETS 1 a ETS2, tak aby byl systém robustnější vůči výkyvům, efektivnější a spravedlivější.

Ale zároveň se musíme připravit na to, co se stane, pokud jednání nebudou úspěšná.

2. Proto navrhujeme automatický mechanismus, který v případě déle trvajících vysokých cen povolenek okamžitě spouští **daňové úlevy**, které je budou dopad mírnit. Piráti proto navrhují tzv. **cenovou brzdu**, že pokud by cena emisí přerostla úroveň sociálně přijatelného limitu stanoveného Evropskou unií (cca 1400 Kč v roce 2027), vláda bude mít pravomoc dočasně snížit spotřební daně z paliv, abychom dopad do cen utlumili a lidé zbytečně nechudli, a to až na úroveň cca 3,70 Kč/l pohonné hmoty.

Piráti tak nabízí dva nástroje, které nás ochrání. Na jedné straně zabrání riziku neomezeného růstu nákladů pro domácnosti i v případě černých scénářů, kterými nás dezinfo scéna masíruje, a na straně druhé dají většině domácností zpátky více, než kolik je zavedení systému reálně bude stát.

3. Masivní investice do energetických úspor „na klíč“

Nakopneme masivní investice do zateplování, výměny kotlů a pořízování nabíječek pro elektroauta a poradenství ze strany ČEZ Distribuce a kontaktních míst pro bydlení, jak může člověk dosáhnout na garantovanou úsporu oproti současným nákladům.

Nastartujeme masivní investice do výměny kotlů a zateplení domů, aby lidé co dnes topí uhlím a plynem udrželi své životní náklady pod kontrolou.

Dnes je problém v tom, že lidé, které nejvíc ohrožuje možné zdražení cen uhlí a plynu, často nemají peníze ani potřebné zkušenosti, aby zvládli zateplit svůj dům. Stát musí nabídnout jednoduchou cestu, jak těmto lidem umožnit přechod na energeticky úspornější domácnost ať už skrze společnost ČEZ Distribuce nebo s pomocí kontaktních míst pro bydlení.

Současně je nutné, aby náklady neplatili lidé ze svých úspor (které chudší lidé často nemají), ale aby byly tyto projekty financované z úspor na nákladech na topení, které přinesou. Potřebujeme motivovat i majitele nájemních nemovitostí, aby lidé v nájmu nebyli odkázáni na nedostupné ceny za topení.

Jsme si vědomi toho, že především na venkově často žijí starší lidé v rodinných domech, které bude velmi obtížné i nákladné zateplit a renovovat. Právě pro tyto případy najdeme řešení skrze Sociální klimatický fond.

4. Pomůžeme průmyslu uspět s čistými technologiemi

Česko má díky průmyslové historii nejlepší předpoklady uspět v čistých technologiích. Pomůžeme automobilkám a průmyslu, aby pro to měli co nejlepší podmínky.

Na přechodu k čistým technologiím závisí budoucnost českého průmyslu, energetiky i automobilového sektoru. Málo se připomíná, že české firmy s čistými technologiemi jsou už dnes velmi úspěšné v Evropě, například česká elektroauta patří v řadě zemí Evropy mezi nejprodávanější modely. A na to bychom měli být hrdí.

Budeme v přechodu na čisté energie postupovat rozumným tempem – s ohledem na realitu, lidi i konkurenceschopnost. Potřebujeme obnovitelné zdroje i jadernou energii. Potřebujeme více infrastruktury jako jsou nabíječky či lepší přenosová soustava, která zvládne více zapojených obnovitelných zdrojů. Opravíme chyby minulosti – od zbytečné byrokracie kolem ESG po nesmysly v původním Green Dealu, který podpořil Andrej Babiš.

Dotace nahradíme motivačními nástroji: daňovými úlevami, podporou inovací a investic do výzkumu. Naším cílem jsou kvalitní pracovní místa, silné místní firmy a energetická soběstačnost – základ bezpečné budoucnosti pro Česko i Evropu.

Rozmach obnovitelných zdrojů může přispět ke snížení cen energií, jejichž dostupnost je základem pro naši konkurenceschopnost. Včasná a důsledná transformace hlavně základního průmyslu vytvoří základ pro náš dlouhodobý úspěch na poli čistých technologií.

5. Peníze rodinám, ne oligarchům

Zamezíme tomu, aby si největší balík peněz z povolenek rozebrali oligarchové, jako to udělali u starých povolenek pro průmysl.

Dnes slouží k rozdělování peněz z emisních povolenek Modernizační fond, který spadá pod ministerstvo životního prostředí. Aktuálně rozděluje zhruba 380 miliard korun, ale ve výsledku může jít až o 500 miliard. Prvních 114 miliard už je rozděleno a většinu prostředků si rozdělilo pouhých 9 společností.

Piráti navrhuji zastropování výše dotací pro největší subjekty, aby nešlo o dotace až 60 %, ale maximálně 25 případně 30 %. Dále nechceme, aby se peníze z nových povolenek dopadající na domácnosti vůbec přidělovaly velkým společnostem.

Dále chceme vyjednat s Evropskou komisí, aby část prostředků z modernizačního fondu směřovala na výstavbu energeticky úsporného bydlení.

Jak povolenky fungují?

Základní princip je „kdo znečišťuje, ten platí“. Evropská unie každoročně stanoví celkový limit (tzv. strop) emisí skleníkových plynů, které mohou průmyslové podniky a energetické firmy vypustit. Tento limit se postupně snižuje, aby docházelo k poklesu emisí.

Každá firma dostane nebo si musí koupit určitý počet povolenek, přičemž jedna povolenka jí umožňuje vypustit jednu tunu CO₂. Pokud vypustí méně emisí, než má povolenek, může přebytek prodat jiným firmám. Pokud naopak emise překročí, musí si další povolenky dokoupit – nebo čelí sankcím. Tento systém tedy vytváří finanční motivaci k investicím do čistších technologií a snižování emisí.

Už dnes zhruba polovina domácností v Česku v cenách topení povolenky platí, například pokud jsou připojeni k teplárně, nebo když topí elektrinou ze sítě. Od roku 2027 se budou povolenky vztahovat i na topení plynovým nebo uhelným kotlem i na pohonné hmoty. Proto přicházíme s tímto plánem, jak zařídit, aby na lidi nedopadla další vlna zdražování.

Ekonomický tým Pirátů

Václav Vislous, MSc. je ekonom a manažer s mezinárodním přehledem, širokou jazykovou vybaveností a bohatými zkušenostmi ze státního, poradenského i soukromého sektoru v sektorech energetiky, udržitelnosti a dopravy.

doc. Mgr. **Libor Dušek**, Ph.D. Ekonom, akademik. Člen Národní ekonomické rady vlády (NERV). Vedoucí katedry ekonomie a empirických právních studií Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

Ing. **Tereza Nislerová**, MA, MIM, ekonomka a manažerka s mezinárodními zkušenostmi, odbornice na průmyslové regulace, zastupitelka Prahy 4.

Co jsme s drahými energiemi udělali?

- Prosadili jsme bonus na energie 5000 korun na každé dítě v rodině.
- Opakovaně jsme navrhovali zastropování dotací pro velké firmy.
- Vybojovali jsme 10 miliard na výstavbu dostupného nájemního bydlení.
- Prosadili jsme zvýšení rodičovského příspěvku o 50 000 korun, aby rodiny lépe zvládly zdražování.
- V návrhu státního rozpočtu jsme navrhli seškrtnat dotační ekonomiku.